

Yoksulluğun Mekânsal İzdüşümü: Öğrenci Yurtları

Hicran Atatanır¹

Özet

İnsan yaşamını henüz dünyaya gelmeden çevreleyen yoksulluk; gıda, eğitim, sağlık, ulaşım ve barınma gibi temel haklara erişimde belirgin sınırlayıcı etkisi ile varlığını her geçen gün daha yoğun hissettiren bir evreye taşınmıştır. Öyle ki gelir dağılımındaki adaletsizliğe bağlı olarak toplumsal eşitsizliğin yeniden üretildiği yaşam formları giderek genişlemektedir. Bu genişleme çocukluktan yetişkinliğe geçiş sürecinde, barınma giderlerini karşılayarak üniversite eğitimi sürdürmek durumunda olan öğrencilerin yaşamlarını da etkilemektedir. Yükselen ev kiralari ve özel yurt fiyatlarının yanı sıra devlet yurtlarının kapasitesindeki yetersizlik nedeniyle üniversite eğitime başlayamayan ya da son vererek ailesi ile yaşadığı eve dönen öğrencilerin sayısı artış eğilimindedir. Yoksulluğun sadece eğitim ve gıda hakkını değil, kişinin kendi kaderini tayin hakkını da elinden aldığı bu döngünün uzun vadeli toplumsal sonuçları arasında kırılgan işlerin yaygınlaşmasının yanı sıra işsizliği, güvencesizliği ve güç asimetrisini yeniden üretme riskleri öne çıkmaktadır. Buna karşın, yoksulluğun mekânsal izdüşümüne dair araştırmalarda öğrenci yurtlarının nerede durduğuna dair yazının sınırlılığı dikkat çekicidir. Çalışma bu sınırlılığı aşma arayışının bir ürünü olarak, barınma hakkı ihlal edilen öğrencilere karşın mevcut sistemin nasıl işlediğini, hangi amaçlarla ve ne tür koşullar altında şekillendiğini sorgulayan eleştirel bir bakış açısı ortaya koymayı amaçlamaktadır. Yurtları yaşayan bir öğrenme topluluğu ve birer yaşam atölyesi, üniversite yıllarını da her öğrenci için benzersiz bir yaşam evresi kabul eden çalışmamız, gençlik refahının nispeten ihmal edilmiş bir alanı olarak yükseköğretimde barınma hakkının kullanımını eleştirel bir yaklaşımla ele almaktadır. Üniversite öğrencilerinin barınma hakkının korunmasını savunan ve bu doğrultuda yurt hizmetlerinin yeniden yapılandırılmasına gereksinim olduğunun vurgulandığı çalışmada; *insana yakışır yurt*, *demokratik barınma hakkı* ve *yurt sosyal hizmeti* kavramları temelinde hem akademik literatüre hem de politika yapıcılara katkıda bulunmak arzu edilmektedir.

1 Doç. Dr., Sosyal Güvenlik Uzmanı, Sosyal Güvenlik Kurumu, hatatanir@sgk.gov.tr; ORCID: 0000 0002 0938 4245.

1. Giriş

Genel olarak dünyada eski tarz yatakhanelerden, büyük yemekhanelerden oluşan kitle bazlı yurt hizmeti anlayışı terk edilme eğilimindedir. Bu anlayışın yerini öğrenciye müşteri odaklı yaklaşan ve konaklama hizmeti (*campus housing*) sunan uluslararası yatırımlar, özel yurtlar, rezidanslar ya da yenilikçi konut uygulamaları almaktadır (Bonard, 2025). Sıralanan seçenekler kuşkusuz öğrencinin ya da ailesinin ödeme gücü çerçevesinde şekillenmekte ve öğrenci odaklı konut projelerine de yön vermektedir. Bir yatırım alanı olarak kampüs içi/dışı yurt modelleri ve deneyim alanlarıyla üniversitenin misyonunu ve kültürünü destekleme, kampüs yaşamının canlılığına dahil olma ve kaliteli konaklama iddiası taşıyan projeler, dünya genelinde yabancı öğrenci hareketliliğine bağlı olarak her geçen gün çeşitlenmektedir. Üniversitelerin öğrencilere sağladığı barınma olanaklarının kalitesi bir tercih nedeni olarak ödeme gücüne sahip daha fazla uluslararası öğrenciyi çekmekte ya da okul terk oranlarının düşmesinde etkili olabilmektedir.

Diğer taraftan üniversite öğrencisinin yaşı, cinsiyeti, bütçesi, üniversitenin ve yurdun ulaşım olanakları gibi değişkenlere bağlı olarak arkadaşlarla ev tutma, oda kiralama ya da aile yanında konaklama gibi seçenekler de gündeme gelmektedir. Öğrencinin özelliklerinin yanı sıra refah koşullarının okulu bırakma niyeti üzerindeki etkilerine yoğunlaşan ve bu etkiyi karşılaştırmalı olarak inceleyen Eurostudent araştırmaları barınma seçenekleri arasında bir fikir vermektedir.² İlk olarak araştırmanın 2021 yılı verilerine bakılacak olursa; ailesi yanında kalmayan öğrencilerin tercih ettikleri konaklama seçenekleri – Covid-19 pandemisi etkisinin devam ettiği notuyla- yurttta (%36), arkadaşlarla birlikte (%32), başka insanların yanında (%38) ya da yalnız (%37) şeklinde sıralanmaktadır (Eurostudent VII, 2021). Özellikle başkalarıyla yaşayan öğrencilerin yüzde 28'i konaklama maliyetinden (hiç) memnun değilken, diğer konaklama türlerindeki öğrenciler için bu oran yalnız yaşayanlarda yüzde 25, yurttta yaşayanlarda yüzde 24, arkadaşlarıyla yaşayanlarda yüzde 21'dir (Eurostudent VII, 2021:225). Araştırmanın 2024 yılı verileri ise konaklamanın yurttta (%15), arkadaşlarla birlikte (%26), başka insanların yanında (%13) ya da yalnız (%12) gerçekleştiğini; ailesinin yanında yaşayan öğrencilerin (%34) maddi zorluk çekmeyenlerin başında geldiğini (%38) işaret etmektedir. Düşük eğitim geçmişine sahip ve maddi zorluk çeken öğrencilerin ise yüzde 28'inin aileleri ile birlikte yaşadığı belirtilmektedir (Eurostudent VIII, 2024:238).

2 Referans alınan kaynaklarda kullanılan terime bağlı olarak “konaklama” ve “barınma” kavramları kullanılmıştır.

Bu veriler öğrencilerin yanı sıra ailelerin mali durumlarına bağlı olarak sürecin şekillendiğini ve tek başına yaşamak yerine daha ekonomik koşullarda barınmanın öncelik arz ettiği şartların ağırlıkta olduğunu göstermektedir. Bu halde devlet yurdu zorunlu tercih halini alabilmektedir. Takip eden bölümde istatistiki verilerle de ortaya koyacağımız gibi devlet yurdunda kalma hakkı elde etmek güçleşmektedir. Özellikle yüksek kiralara söz konusu olduğu ülkelerde ve büyükşehirlerde üniversite yaşamına devam edemeyen öğrencilerin barınma ve eğitim hakları ihlal tehdidi altındadır. Bu tehdit esasen sadece öğrencileri değil, bütün bir toplumun sorunudur.

Toplumsal yaşamda insanların barınma gereksinimini karşılama olanaklarına nasıl erişim sağladığı ve erişimin edinime dönüşme şekli o ülkede hak ve özgürlüklerin varlığı ile yokluğuna tutulan bir ayna işlevi görmektedir. Yükseköğretim gibi insanın kendisini gerçekleştirmeye ve profesyonel hayatında bir yol çizmeye çalıştığı üniversite yıllarında bu aynadan yansıyanlar, sadece o kişiyi ve belirli bir zaman dilimini değil; bütün bir toplumu ve geleceğini de etkiler. Sosyal yaşamda kişilerin özerkliğini, bağımsızlığını, özgüvenini ve öz yeterliliğini destekleyen barınma olanakları yaratmak, insanları gereksinim duydukları kaynaklarla doğru zamanda ve mümkün en iyi standartlarda ilişkilendirmekle mümkündür. Bu ise yaşamın tüm evrelerinde insana yakışır konut hakkından başlayarak, insana yakışır eğitim ve iş haklarına doğru uzanan sosyopolitik bir strateji gerektirir. Yükseköğretimin sosyal boyutunun yüksek kaliteli eğitim, bilim ve araştırma açısından önemli bir itici güç olduğunun altını çizen Prag Bildirisi'nin (2001) yanı sıra Londra Bildirisi (2007) de yükseköğretime giren, katılan ve tamamlayan öğrencilerin toplumun çeşitliliğini yansıtmayı gerektirdiğini vurgulamaktadır (EHEA, 2025).

Bilhassa farklı bir şehirde ya da ülkede yükseköğretime devam edecek öğrenciler için yurt, barınma gereksiniminin karşılanmasında öne çıkan daha ekonomik bir seçenektir. Ortaöğretim açısından da yurtları sosyal politika perspektifiyle ele almayı gerekli kılan başlıklar bulunmakla birlikte çalışmanın sınırları kapsamlı bir değerlendirme için yeterli genişlikte değildir. Ancak belirtmek gerekir ki; ergenlik döneminde gençlerin gereksinimlerindeki farklılaşmanın yanı sıra bu okul evresindeki yurtların sahip olması gereken özelliklerin üniversite öğrencilerinden ayrılan ve başlı başına bir araştırma konusu oluşturan boyutları bulunmaktadır.

Türkiye'de üniversite öğrencilerinin kaldıkları yurtlar son dönemlerde kamuoyuna yansıyan sorunlar nedeni ile tartışılan adresler olarak karşımıza çıkmaktadır. İyi barınma koşullarından ziyade öğrencilerin karşılaştıkları risklerle ve yaşanan intihar vakaları ile anılan yurtlar ne yazık ki yaşama veda

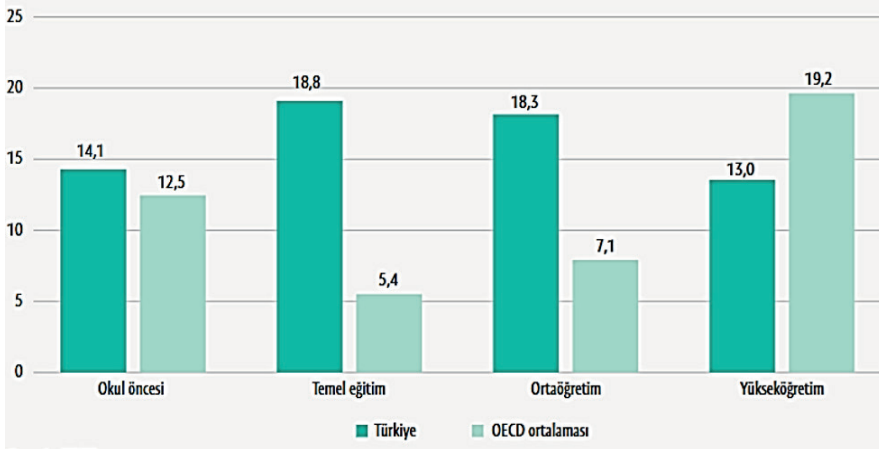
eden gençlerimizle anılmaktadır. Yurtlarda gençlerin yaşam başta olmak üzere tüm haklarının korunması ve gözetilmesinde fark yaratan uygulamalardan bahsedebilmek için meselenin yoksullukla kesişen boyutlarını bütüncül yaklaşımla değerlendirmek gerekmektedir.

2. Yurtta Kalmanın Ekonomi Politikası

Neoliberalizm penceresinden bakıldığında yurtlar, ‘öğrenci odaklı mülk yönetiminin’ konusudur ve en iyi konaklama deneyimini vaat eden ‘suit’ yaşam alanlarıdır (Bonard, 2024). Neoliberal yaklaşımın piyasa ve toplum arasında kurduğu hemen her ilişki pazar dengesi içinde ele alınır ve pazarın düzenleyici ilkesi olarak rekabet eşitsizlikler üzerine kuruludur (Lazzarato, 2009:111). Dolayısıyla öğrenci odaklı mülk yönetiminde alım gücü yüksek öğrenci/müşteri için konaklama daha çok konfora dayalı bir kiralama süreci olarak çalışır. Devlet hastanelerinde olduğu gibi devlet yurtlarında da sınırlı kapasite ile hizmet verilerek yeni kamu yatırımlarına gidilmemesinin nedenlerinden biri, sermayeye alan açarak rekabet ortamı yaratmaktır ki ‘en iyi konaklama’ vaadinin satılabilmesi için kamudaki kalabalık odalara, şehir merkezine çok uzak binalara ve hizmet standartlarının asgari düzeyde tutulmasına ihtiyaç vardır. Arka planda ise üniversite öğrencileri de dahil olmak üzere genel olarak gençlerin mülkiyet odaklı bu sistemde konut özerkliği kazanması giderek zorlaşmaktadır (Ojamäe & Paadam, 2024:81-84).

Eşitsizlikleri kalıcılaştıran değişkenlerden biri hiç kuşkusuz eğitim hakkının ihlalidir ve bu ihlal özellikle yükseköğretim aşamasında barınma hakkının ihlalinden bağımsız değildir. Ailelerin yükseköğretimdeki çocuklarının barınması için hanehalkı harcamaları arasında ne kadar bütçe ayırdığına dair veri bulunmamakla birlikte Türkiye İstatistik Kurumu Hanehalkı Bütçe Araştırması 2024 yılı sonuçlarına göre hane halklarının tüketim amaçlı yaptığı harcama kalemleri içinde en yüksek payı konut ve kira (%26), ikinci sırayı ulaştırma (%21,6) ve üçüncü sırayı gıda ve alkolsüz içecek (%18,1) harcamalarının aldığı görülmektedir. Bu harcamalarının gelir gruplarına göre dağılımında ise en düşük gelire sahip yüzde 20’lik grupta yer alan hanelerin konut ve kira harcamalarına yüzde 33,2, gıda ve alkolsüz içecekler harcamalarına yüzde 30,4 ve ulaştırma harcamalarına yüzde 10,1 pay ayırdığı görülmektedir (TÜİK, 2025).

Grafik 1. Hanehalkının Yaptığı Eğitim Harcamalarının Toplam Eğitim Harcamaları İçindeki Payı

Kaynak: OECD, 2024, <https://stat.link/8hoci3>

Türkiye’de hanehalkına düşen eğitim harcaması yükü oransal olarak OECD ortalamasının belirgin şekilde üzerinde olup, enflasyona bağlı olarak harcama kalemlerinin de artış eğiliminde olması sonucunu doğurmaktadır. Bu ise özellikle gelir düzeyi düşük haneler açısından eğitimde fırsat eşitliğini zayıflatarak, nitelikli eğitimi gelir düzeyinin yüksekliğine bağlı olarak erişilen bir olanağa dönüştürmektedir. TÜİK (2025) verileri en düşük yüzde 20’lik gelir grubundaki hanelerin tüketim harcamalarının payının yaklaşık yarı yarıya düştüğünü göstermekte olup, bu düşüşün kaç öğrencinin yükseköğretime devam edememesine ya da açık öğretime yönelmesine neden olduğu tam olarak bilinmemektedir. Mevcut veriler Yükseköğretim Kurumları Sınavı (2025) yerleştirme sonuçlarına göre toplam 1 milyon 412 bin 734 adaydan 778 bin 298’inin bir yükseköğretim kurumuna yerleşme hakkı kazandığı ancak 47 bin 477 kontenjanın boş kaldığını göstermektedir (ÖSYM, 2025). Bir önceki yıl boş kontenjan sayısı 134 bin 927 iken aynı yıllar itibarıyla kayıt yaptırdığı üniversiteyi bırakan öğrenci sayısının ise 728 bin 490 olduğuna işaret edilmektedir (YÖKAK, 2023). TÜİK verilerine göre ise ne eğitimde ne istihdamda olan 15-24 yaş aralığındaki nüfus 3 milyon 133 bin 855 kişidir (TÜİK, 2023).

Öğrencilerin bakış açısından bu tablonun yansımalarını “Gençlik ve Spor Bakanlığı Barınma Raporu” ile ortaya koyan Barınamıyoruz Hareketi (2023); asgari ücret ve dolar kuru karşısında eriyen burs ve kredilere dikkat çekerek her on gençten birine barınma desteği sağlandığını, devlet

yurtları dışında kalan 6 milyon öğrencinin ise yüksek kiralari ve özel yurt ücretlerini ödeme gücüne sahip olmadığını, eğitimini yarıda bırakmak zorunda kalan öğrencilerden yüzde 48,1'nin ekonomik nedenlerle bu kararı aldığını belirtmektedir. Öğrencilerin yaşadığı barınma krizinin 'imkânsızlık hali' değil, 'bir tercih' olduğunun ifade edildiği raporda anılan bakanlığa yöneltilen "*Gençliğin bütçesi nereye gidiyor?*" sorusu da cevaplandırılarak barınma krizinin arkasında yatan nedenler sıralanmıştır. Yüksek öğretime devam etmek isteyenlerin konaklama olanaklarını değil de barınma krizini konuşmak zorunluluğu yaratan bu nedenler yakından bakılmasında yarar bulunmaktadır.

3. Yurtların Genel Görünümü

Türkiye ile ilgili verileri aktarmadan önce Avrupa geneline ilişkin verileri aktarmak yerinde olabilir. Eurostudent (2024) tüm öğrencilerin yüzde 15'inin öğrenci yurtlarında yaşamayı tercih ettiğini, bu öğrenci grupları arasında ulusal kamu öğrenci desteğine bağımlı öğrencilerin (%30), 22 yaşın altındaki genç öğrencilerin (%20) ve aile/eş katkılarıyla geçinen öğrencilerin (%18) ağırlıkta olduğuna dair veriler sunmaktadır. Kendilerini "çalışan" olarak gören öğrencilere yurtlarda nadiren rastlandığı (%4), ülkelerin yüzde 37'sinde ise lisans öğrencilerinin yurtları eskisinden daha sık kullandığı ifade edilmektedir (2024:239).

Türkiye'de ise Kasım 2025 itibariyle yükseköğretim öğrenci sayısı 6 milyon 715 bin 761 olup, bu öğrencilerden 996 bini Kredi ve Yurtlar Kurumu yurtlarında, 254 bini özel yurtlarda, 76 bini vakıf-dernek yurtlarında olmak üzere toplam 1 milyon 324 bini yurtlarda kalmaktadır. Kısaca üniversite öğrencilerinin yüzde 19,7'sinin yurtlarda kaldığı, sadece devlet yurdunda kalanlar esas alındığında ise bu oranın yüzde 14,8'e düştüğü görülmektedir (MEB, 2025:233).

Türkiye'de yurtların tüzel kişiliği devlet ve özel sektör ayrımında şekillenmektedir. Yurt gereksinimini belirleyen temel değişkeni ise açılan üniversiteler oluşturmaktadır. Aralık 2025 itibariyle 208 yükseköğretim kurumu ile üniversite sayısı açısından dünya ülkeleri arasında 25. sırada yer alan Türkiye'de niceliksel artışın niteliği beraberinde getirmediği ve bilimsel kriterler temelinde hedeflenen düzeyin gerisinde kaldığı görülmektedir.³ Nicel artış ise; 1933'de 1 ile başlayıp 1975'de 18, 1992'de 53; 2006'de 93, 2011'de 165, 2024'de 208 gibi son yıllarda hızlı bir seyir izlemiştir (YÖK, 2024).

3 Quacquarelli Symonds (QS) World University Rankings ile Times Higher Education (THE) verileri esas alınmıştır.

Bu seyir üniversite öğrenci sayısındaki artışı beraberinde getirmiş ve farklı şehirde okuyan öğrencilerin yurt gereksinimi üzerinde çarpan etkisi yaratmıştır. On yıllık zaman dilimindeki değişimi görmek için 2013-2023 aralığını değerlendirdiğimizde; 2013 yılında 2 milyon 890 bin 643 olan üniversite öğrencisine karşılık devlet yurdu sayısının 370, yatak kapasitesinin 306 bin 129 olduğu; 2023 yılında ise 6 milyon 950 bin 142 olan üniversite öğrencisi sayısına karşılık 785 devlet yurdunun ve 876 bin 942 yatak kapasitesinin bulunduğu görülmektedir (MEB, 2023). Üniversite öğrencisi sayısının yüzde 140; yurt kapasitesinin yüzde 186 düzeyinde arttığı bu tablonun büyükşehirlerde daha zorlayıcı bir zemin yarattığı ifade edilebilir. İstanbul’da yatak başına 59 ve Ankara’da yatak başına 13 öğrencinin düştüğü bu zeminde öğrencilerin yaşadığı barınma krizi de derinleşmektedir (Barınamıyoruz Hareketi, 2023).

Barınma krizini yalnızca yükseköğretim sürecinde karşılaşılan dönemsel bir sorun olarak değil; eğitim hakkının ihlali yoluyla yoksulluğun ve işsizliğin döngüsellliğini mümkün kılan bir açmaz olarak okumakta fayda bulunmaktadır. Nitelikli eğitime açılan alanın daralması ve gelir dağılımındaki adaletsizliğe bağlı olarak bu daralmanın zamanla toplumu da profesyonel meslek mensuplarından mahrum bırakması, çok katmanlı bir hak ihlalidir. Eşitsizlikleri derinleştirecek bu döngüsellik iyi bir eğitimle nitelikli işgücü olarak istihdam hakkını kullanamayan gençlerin sayısının artmasıyla işsizliğin, kayıt dışı istihdamın, sosyal güvencesizliğin ve sosyal yardım uygulamalarına duyulan ihtiyacın da nesilden nesile aktarılmasını beraberinde getiren neden-sonuç ilişkileri barındırmaktadır. Daha derin bir okuma prekaryanın inşasında *yurtsuzluğun* ve *konut güvencesizliğinin* gençlik yıllarından başlayarak nasıl *olağan* haline dönüştürüldüğünü anlatır niteliktedir (Bauman, 2019).

3.1. Devlet Yurtları

Öncelikle yurtlarda barınmanın anayasal bir hak olduğunu ve bu hakkın kullanımının devlete sorumluluk yüklediğini belirtmek gerekir.⁴ Bu yükümlülük Gençlik ve Spor Bakanlığı’na bağlı Kredi ve Yurtlar Genel Müdürlüğü tarafından yurt yapmak, yaptırmak, işletmek, işlettiirmek, desteklemek ve yurt hizmetlerine ilişkin diğer iş ve işlemlerin ifasıyla yerine getirilmektedir.⁵ Gerçek ve tüzel kişiler tarafından yükseköğrenim öğrencileri

4 Anayasanın 42. maddesi uyarınca devlet “...maddi imkanlardan yoksun başarılı öğrencilerin, öğrenimlerini sürdürebilmeleri amacı ile burslar ve başka yollarla gerekli yardımları” yapmakla ve 58. maddesi uyarınca “...istiklal ve Cumhuriyetimizin emanet edildiği gençlerin müspet ilmin ışığında, Atatürk ilke ve inkılapları doğrultusunda ve Devletin ülkesi ve milletiyle bölünmez bütünlüğünü ortadan kaldırmayı amaç edinen görüşlere karşı yetiştirme ve gelişmelerini sağlayıcı tedbirleri” almakla yükümlüdür.

5 Ayrıntılı bilgi için: 10/07/2018 tarihli ve 30474 sayılı Resmî Gazetede yayımlanan 1 No’lu CBK.

için yemekli/yemeksiz öğrenci yurt vb. kurumların açılması, işletilmesi ve denetlenmesine ilişkin usul esasları belirlemek, özel barınma hizmeti veren kurumları sınıflandırmak, vergi muafiyeti tanınan vakıflarla kamu yararına çalışan derneklere ait yurtlarda kalan yükseköğrenim öğrencilerine yapılacak beslenme ve barınma yardımına ilişkin usul ve esasları belirlemek söz konusu iş ve işlemler arasındadır.⁶ Yurt ihtiyacını belirlemek, yurtların her tür ihtiyacını karşılamak, sevk ve idaresini yapmak, öğrencilerin beslenme, barınma ve sosyal ihtiyaçlarının karşılanması ile bu yardımların ifasına ilişkin iş ve işlemleri yürütmek de diğer sorumluluklar olarak sıralanabilir.⁷ Görüldüğü üzere yurt gereksinimini karşılamaya yönelik ayrıntılı düzenlemelere gidilmiş bulunmaktadır.⁸

Gençlik ve Spor Bakanlığı tarafından 2024 yılında 862 yurttan 994 bin 137 yatak kapasitesi ile hizmet verildiği, Mart 2024'den itibaren aylık 4.650 TL beslenme yardımı yapıldığı⁹, 629 bin 185 öğrenciye burs ve 850 bin 324 öğrenciye öğrenim kredisi olmak üzere toplam 1 milyon 479 bin 509 öğrenciye ödeme yapıldığı bildirilmektedir (GSB, 2024:144-153). Bir karşılaştırma yapmak için Kasım 2025 itibarıyla yüksek öğretim sistemine kayıtlı 6,7 milyon öğrenci olduğu, bunlardan 1 milyon 961 bin 195'i ikinci üniversite okuyan öğrenciler iken 631 bin 542'sinin lisans, 1 milyon 329 bin 653'ünün ise önlisans programına kayıtlı olduğunu ilave etmekte yarar görülmektedir. Üniversite öğrencileri arasında barınma gereksinimi olanların sayısına dair bir veri bulunmamak ile birlikte ilk üniversitesini okuyan 4 milyon 754 bin 566 kişiden yalnızca dörtte birinin devlet yurdunda barınma olanağına sahip olduğu söylenebilir (YÖK, 2025).

6 Ayrıntılı bilgi için: 5661 sayılı Yüksek Öğrenim Öğrenci Yurtları ve Aşevleri Hakkındaki Kanuna Ek Kanun. 351 sayılı Yükseköğrenim Kredi ve Yurt Hizmetleri Kanunu Md. 23 “Beslenme ve Barınma Yardımı”.

7 9/4/2021 tarihli ve 31449 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan GSB Yurt Hizmetleri Yönetmeliği.

8 Özel barınma hizmetlerinin denetimine dair de düzenlemelere gidilmiş olup, bu konudaki mevzuata “özel yurtlar” başlığı altında yer verilecektir. Ancak şu kadarını belirtelim ki; Anayasa'nın mezkûr 42. maddesi ile 1739 Sayılı Millî Eğitim Temel Kanunu'nun 56. maddesinde yer alan “Eğitim-öğretim hizmetinin, bu Kanun hükümlerine göre Devlet adına yürütülmesinden, gözetim ve denetiminden Millî Eğitim Bakanlığı sorumludur” hükmü uyarınca özel barınma hizmeti veren kurumların iş yeri açma ve çalışma ruhsatı ortaokul ve ortaöğrenim düzeyinde Millî Eğitim Bakanlığı, yükseköğrenim düzeyinde Gençlik ve Spor Bakanlığı tarafından verilmekte ve Bakanlıklar bu yetkilerini valiliklere de devredebilmektedir. Ayrıntılı bilgi için: Özel Barınma Hizmeti Veren Kurumlar ve Bazı Düzenlemeler Hakkında Kanun Hükmünde Kararname, (Md.13).

9 Bu tutar; günlük kahvaltı yardımı 55 TL, akşam yemeği yardımı 110 TL olmak üzere toplam 165 TL'dir.

3.2. Özel Yurtlar

Gençlerin barınma ihtiyacını karşılamak amacıyla devlet yurtlarının yanı sıra yurt, pansiyon ve apart şeklinde öğrencilere barınma hizmeti veren özel yurtlar da bulunmaktadır. Bu yurtların açılması, işletilmesi ve denetlenmesine dair iş ve işlemler, Gençlik ve Spor Bakanlığı tarafından “Yükseköğrenim Özel Barınma Hizmetleri Yönetmeliği”¹⁰ ile “Yükseköğrenim Özel Barınma Hizmetleri Yönergesi”¹¹ doğrultusunda yürütülmektedir.¹²

Bu kapsamda hizmet veren kuruluşların 1.476 yurt, 106 pansiyon ve 50 aparttan oluştuğu; toplam kapasitelerinin ise 118.738 erkek ve 135.381 kız olmak üzere toplam 254.119 öğrenci olduğu bildirilmektedir (GSB, 2024:150). Diğer taraftan vergi muafiyeti tanınan vakıflar ile kamu yararına çalışan derneklere ait yükseköğrenim yurtlarında barınan öğrencilere beslenme ve barınma yardımı da yapılmaktadır. 2024-2025 eğitim döneminde toplam 18 vakıfa/derneğe ait 438 yurdun toplam kapasitesinin 76.867 olduğu ve bu yurtlarda barınan 52.166 öğrenciden 47.587'sine günlük 155 TL beslenme, 1.050 TL barınma yardımından oluşmak üzere toplamda 5.700 TL yardım yapıldığı bildirilmektedir (GSB, 2024: 150).

Ayrıca Ankara, İstanbul ve İzmir gibi büyükşehirler başta olmak üzere belediyelerin ve bazı sendikaların öğrenci yurdu ya da öğrenci evi adıyla yükseköğrenim öğrencilerine hizmet verdiği görülmekte olup, kamu misafirhanelerinde ise kurum mensuplarının çocuklarının öğrencilik durumlarından bağımsız ya da geçici olarak konaklama imkanına kavuşabildiği anlaşılmaktadır. İşletmecileri özel hukuk tüzel kişiliği de arz edebilen bu kuruluşların son yıllarda barınma problemlerine çözüm için sayısının artış gösterdiği ifade edilebilir. Artan kira ücretleri, özel yurt ve apart fiyatları karşısında daha ekonomik bir seçenek olarak beliren bu alternatifin öğrenimlerini süresinde tamamlayamadıkları için devlet yurdundan ayrılmak zorunda kalan öğrenciler yönünden sınırlı kapasite ile de olsa bir barınma olanağı sağladığı söylenebilir. Oda kapasiteleri ve konaklayan öğrenci sayısına ilişkin sağlıklı bir veri setine ulaşılammış olmakla birlikte devlet yurtları, özel yurtlar ve dernek/vakıf yurtlarında 2025 yılı itibariyle kaldığı bildirilen toplam 1 milyon 324 bin öğrencinin çok altında bir rakamı temsil ettikleri tahmin edilmektedir.

10 09/09/2022 tarihli ve 31948 sayılı Resmi Gazetede yayımlanmıştır.

11 24/04/2023 tarihli ve 8 sayılı Bakanlık Makamı Olur'u ile yayımlanmıştır.

12 Özel yurtlara ilişkin Millî Eğitim Bakanlığı tarafından yürütülen iş ve işlemler, 5 Temmuz 2019 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanan 7180 sayılı Bazı Kanun ve KHK'larda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun ile Gençlik ve Spor Bakanlığı Kredi ve Yurtlar Kurumuna devredilmiştir.

4. Yurtlara İlişkin Bazı Araştırmalar

İlk olarak Yükseköğrenim Kredi ve Yurtlar Kurumunun 2022-2023 Stratejik Planında yer alan araştırma kapsamında yer verilen bulgulara bakılacak olursa; öğrencilerin yurtların fiziksel şartlarına dair “odalarda öğrenci sayısının fazlalığı, yetersiz çalışma salonları, ranzalı yataklar, sınırlı sosyal ve sportif tesis, şehir merkezine uzaklık, beslenme olanaklarının kısıtlılığı, küçük dolaplar ve yavaş internet hızı” konularında; yurt personeline ilişkin ise; “iletişim, çözüm bekleyen sorunlara ilgisizlik, yeni kayıt yaptıran öğrencileri yurt yaşam kuralları hakkında bilgilendirmeme” gibi başlıklarda şikayetlerini sıraladıkları görülmektedir (GSB, 2023:36-37).

Yurtlarda yaşanan sorunlar çeşitli bilimsel araştırmalara da konu olmaktadır. Aşağıda taranan literatürle sınırlı olmamak üzere yurtların farklı disiplinlerin saha araştırmasına konu olduğu ve elde edilen bulguların ağırlıklı olarak yurtların öğrenci refahı açısından yeterliliği özelinde değerlendirildiği ifade edilebilir.

Tablo 1. Literatür Taraması

Yazar(lar)	Türü	Bulgular
Gülbahar (2025)	Doktora tezi	Araştırma ‘kullanılabilirlik’ kavramından hareketle öğrenci yurtlarında kullanıcı-mekân etkileşimini incelemektedir. Mekanlarda oluşturulan kontrol mekanizmaları aracılığı mekanın kullanımının, nesnel ve öznel özellikleri dışında, dış faktörlerin etkisinde olduğu; katman-aktivite ilişkisi doğrultusunda kullanımın düzenlendiği; bu kapsamda YoutubeTR üzerinde paylaşılan 110 videonun nitel içerik analizine tabi tutulduğu; kullanılabilirlik faktörleri olarak belirlenen öznel, nesnel ve dış faktörlere ait kategoriler ile yurt türü, mekan katmanları ile kullanıcı aktivitelerinin birbirleriyle ilişkilerindeki farklılıklar bulgulanmış ve nedenleri tartışılmıştır.
Maden (2025)	Doktora Tezi	Araştırmada Edirne Gazi Evrenos Erkek Öğrenci Yurdunda kalan üniversite öğrencilerinin manevi gereksinimlerini belirlemek, belirlenen gereksinimlere yönelik manevi güçlenme içerikleri hazırlamak, bu içeriklerin ‘Tanrı’ algısı ile ‘Öznel’ iyi oluş düzeyleri üzerindeki etkililiğini değerlendirmek amaçlanmıştır. Öğrencilerin on üç manevi gereksinim içinde olduğu bulgulanmıştır: niyet, azim, tevekkül, sabır, dua, özgürlük, özgüven, şükür, tövbe, denge, mutluluk, sevgi ve takva.
Savaş (2023)	Doktora Tezi	Araştırma ile Aydın İli Efeler İlçesinde bulunan üç öğrenci yurdu işletmesinde çalışan 60 mutfak personeline verilen gıda hijyeni eğitiminin, personelin gıda hijyeni bilgi, tutum ve davranış düzeyi üzerine etkisi incelenmiştir. Bir aylık randomize kontrollü yarı deneysel yöntemle yapılan araştırma sonunda alanında uzman bir diyetisyen tarafından verilen gıda hijyeni eğitiminin, mutfak personelinin gıda hijyeni bilgi, tutum ve hijyen (davranış) düzeyini önemli oranda artırdığı sonucuna ulaşılmıştır.

Karasoy (2007)	Doktora Tezi	Araştırmada yurt çalışanları tarafından sunulan hizmetlerin öğrenciler tarafından algılanan kalitesi ile bu algının yurttaki örgüt kültüründen ne derece etkilendiği incelenmektedir. Ankara ve Konya’da devlet ve özel yurtlarından rassal olarak seçilen 400 personel ve 40 öğrenci ile yapılan anket çalışması sonucunda algılanan hizmet kalitesi arasındaki farkın kurumların örgütsel kültürlerini oluşturan davranış tarzları ve örgütsel kurallardan kaynaklandığı bulgulanmıştır.
Demirbilek (2005)	Doktora Tezi	Araştırma kapsamında devlet yurtlarında kalan üniversite öğrencilerinin arkadaşlık ilişkileri, arkadaşlık ilişkileri ile bağlantılı sorunları, bu sorunların bazı bağımsız değişkenlerle ilişkisi ve çözümünde yurtlarda görev yapan sosyal hizmet uzmanlarına yardımcı model geliştirme olanağı incelenmiştir. Ankara’da altı farklı yurttaki kalan 484 öğrenciyle yapılan araştırma sonucunda öğrencilerin %48,1’inin arkadaşlık ilişkisi düzeyi orta (%48.1), %27,7’sinin düşük ve % 24.2’nin yüksek olduğu; bu oranlarla arkadaşlık sorunları arasında anlamlı bir ilişki bulunduğu; arkadaşlık ilişkileri düzeyi yükseldikçe arkadaşlık sorunlarının azaldığı; kız öğrencilerin arkadaşlık ilişkilerinin erkek öğrencilerden daha olumlu olduğu, odada kalan öğrenci sayısı arttıkça ve yurdun standardı düştükçe arkadaşlık sorunlarının artışı gösterdiği bulgulanmıştır.
Tunç, (1992)	Doktora Tezi	Araştırma Türkiye’de yükseköğretim gençliğinin barınma, beslenme, sağlık, sosyal, kültürel sorunlarının çözülmesi için aynı amaçla kurulmuş olan üniversite yurtlarıyla vakıf, dernek ve özel yükseköğretim yurtlarının yapısal sorunları ile yurtların yapısındaki farklılıkların hangi yurt sorunlarının çözümünde etkili olduklarını ele almaktadır. Araştırmada 44 yurt yöneticisi ve 436 yurt öğrencisiyle gerçekleştirilen anket çalışması sonucunda vakıf, dernek ve özel yurtlarda üniversite yurtlarına göre; karardan etkilenenlerin karara katılımlarının, yöneticilerin yetki ve sorumluluklarını gerçekleştirme düzeylerinin, iletişimin, öğrenciler arasındaki etkileşimin, geleneksel toplum özelliklerinin ve kadrolara atananların görevlere uygunluğunun daha yüksek olduğu bulgulanmıştır. Üniversite yurtlarında ise diğerlerine göre hiyerarşik yapının daha dik, psikolog ve uzmanlardan yararlanma isteğinin daha yüksek, barınma ve yemek fiyatlarının daha düşük olduğu saptanmıştır. Hizmet içi eğitimin, yetişmiş personelin, karar alma sürecine katılımın ve fiziksel kapasite ölçüsünde öğrenci alımının iyi yönetim açısından olumlu etkilerine de değinilen araştırmada, personelin gençlik psikolojisini bilmesi, yurttaki uzmanlardan yararlanılması ve etkili bir iletişimin sağlanmasının öğrencilerin yurda uyumunu kolaylaştıran, yeteneklerini geliştiren, disiplin olaylarını azaltan unsurlar olarak sıralandığı belirtilmektedir.

Ağaç, Çivitçi & Dengin (2015)	Makale	Araştırma kapsamında dokuz özel ve dokuz devlet kız yurdunda kalan 1271 öğrenci ile yapılan anket çalışması sonucunda; devlet yurdundaki öğrencilerin giysilerinin bakım ve muhafazasında çeşitli güçlükler yaşadığı ve çamaşırlarını çoğunlukla elde yıkadıkları için leke tutmayan ve kolay kuruyan giysileri tercih ettikleri; özel yurttaki öğrencilerin bu konuda çaba sarf etmedikleri saptanmıştır.
Arlı (2013)	Makale	Araştırma ile barınılan yerin öğrencinin kişisel-sosyal gelişim ve akademik başarı düzeyi üzerindeki etkisini incelemek amaçlanmıştır. Bu amaçla Karamürsel Meslek Yüksekokulu'nda öğrenim görmekle birlikte yurttan/evde kalan öğrenciler ile odak grup görüşmeleri gerçekleştirilmiştir. Elde edilen bulgular yurttan/evde kalmanın bilgi paylaşımı, olgunlaşma, insanları tanıma, karar verme, güvenmeyi ve paylaşmayı öğrenme gibi beceriler kazanmada olumlu etkide bulunduğunu ve grup halinde çalışmanın akademik başarıyı arttırdığını ortaya koymuştur.
Yemişçioglu & Şimşek (2023)	Makale	Araştırmada davranışsal ve yapısal tehlike grupları belirlenerek ve olası riskler saptanarak bir yurt özelinde yangın risk düzeyleri hesaplanmıştır. Risklerin %33'ü yüksek, %48'i orta ve %19'u düşük düzeyli risk grubunda gruplandırılmıştır. En yüksek düzeye sahip risklerin yangın kapılarının kilitli olması ile işlevselliği açısından sorun oluşturan durumları işaret ettiği bulgulanmıştır. Ayrıca olası risklerin oluşmasında davranışsal tehlike gruplarının baskın olduğu ortaya konmuştur.
Yüksel, Şenol & Buran (2021)	Makale	Araştırmanın amacı üniversite yurtlarında kalan kadın öğrencilerin problemlerini tarayarak ilişkisel bir analiz çalışması yapmak ve depresyon, anksiyete, stres ve psikolojik iyi oluş düzeylerinin, öğrencilerin yaşadığı çeşitli problem alanları tarafından ne oranda yordandığını belirlemektir. 122 kadın öğrencinin katılımı ile aşamalı regresyon analiziyle gerçekleşen araştırma sonucunda öğrencilerin psikolojik iyi oluş düzeyleri üzerinde önem sırasına göre insan ilişkilerine dair problemler, kişisel algı ve duygu durumu ile gelecek iş yaşamı problemleri anlamlı yordayıcılar olarak bulgulanmıştır.
Toprakçı & Özerten (2020)	Makale	Araştırmada "Özel Öğrenci Yurtları Denetim Rehberi" yasal belgelerle alan yazın temelinde incelenmiştir. İçerik analizi sonucunda anılan rehberin yasal belgelerle yarı yarıya tutarlı olduğu ve yeterince güncel olmadığı ve boşluklar barındırdığı; alan yazın ile ise tutarsız olduğu tespit edilmiştir. Bu tutarsızlık 'içerik eksikliği', 'atıfsızlık', 'kavram tutarsızlığı' ve 'aykırılık' kategorileri altında sınıflandırılmıştır.
Müftüoğlu & Müftüoğlu (2019)	Makale	Araştırma kapsamında Uşak ilindeki özel ve devlet yükseköğrenim kız öğrenci yurtlarında öğrencilere verilen hizmetlerin kalitesini ve öğrencilerin hizmet algısını ölçmek amacıyla yurtlarda kalan 450 öğrenciyle anket çalışması gerçekleştirilmiş olup, yurt hizmetlerinden duyulan memnuniyetin öğrencilerin beklentilerinin altında kaldığı saptanmıştır.

Kökalan & Korkmaz (2019)	Makale	Araştırma ile devlet ve özel/vakıf öğrenci yurtlarının hizmet kalitesi Türk ve yabancı öğrenciler ayrımında karşılaştırmalı olarak incelenmiştir. Her iki yurt türünün de öğrencilerin beklemedikleri hizmet kalitesini karşılayamadığı; özellikle devlet yurtlarının bu konuda daha başarısız olduğu saptanmıştır.
İbili & Uyanık (2018)	Makale	Araştırmada, öğrencilerin yurt memnuniyet düzeyleriyle kişisel gelişimleri arasındaki ilişkide farklı değişkenlerin etkisi incelenmiştir. Aksaray Üniversitesinden 307 öğrencinin katıldığı anket çalışması sonucunda öğrencilerin yurt memnuniyet düzeyleri ile kişisel gelişim yönelimleri arasında pozitif yönde anlamlı ilişki olduğu, cinsiyet faktörünün öğrencilerin yurt memnuniyet düzeylerinde ve kişisel gelişim yönelimlerinde etkisinin olmadığı ancak yaş ve yurttaki barınma süresi arasında pozitif yönde anlamlı bir ilişki olduğu bulunmuştur.
Yıldırım (2016)	Makale	Araştırmada farklı barınma standartlarına sahip yurtlarda kalan öğrencilerin akademik başarılarını karşılaştırmak amaçlanmıştır. Öğrencilerin yılsonu başarı not ortalamaları esas alınarak 2013-2014 eğitim-öğretim yılında KYK Artvin Yurt Müdürlüğünde kalan 168 öğrenci ile yapılan anket çalışması sonucunda genel olarak standardı yüksek yurtlarda kalan öğrencilerin başarılarının daha yüksek olduğu ve çalışma kapsamındaki fakültelerde (Eğitim, Orman ve Fen Edebiyat Fakülteleri) aynı eğilimin bulunduğu bulunmuştur.
Güllü & Kuşderci (2011)	Makale	Araştırma öğrencilerin yurt ortamlarına dair algıları ile aldıkları hizmetlerden memnuniyet düzeyleri arasındaki ilişkiyi konu edinmektedir. KYK Sivas Yurt Müdürlüğü'nde kalan 500 öğrenciyle 26 değişken esas alınarak uygulanan anket çalışması sonucunda genel olarak yurdun yönetsel özelliklerini içeren değişkenlerin olumlu, fiziki şartlarına ilişkin değişkenlerin ise olumsuz olarak değerlendirildiği ortaya konulmuştur.
Tekin (2007)	Makale	Araştırma ile Karaman Yüksek Öğrenim Kredi ve Yurtlar Kurumunda kalan üniversite öğrencilerinin rekreasyon alışkanlıkları ve yurtların bu konuda öğrencilere sağladığı imkanların yeterliliğini belirlemek amaçlanmıştır. Bu amaçla geliştirilen anket, tesadüfi örneklem yoluyla 246'sı erkek 254'ü kız toplam 500 üniversite öğrencisine uygulanmıştır. Araştırma sonucunda öğrencilerin rekreatif etkinlikler için boş zamana sahip oldukları, rekreasyon etkinliklere katılımın akademik başarıyı arttırdığı, yurtlarda eğlenceler düzenlenmesi gerektiği, kredi ve yurtlarda istenilen etkinlikleri ve katılımı sağlamak için tesislerin yeterli seviyede olması gerektiği ancak kız öğrencilerde erkek öğrencilerin tersine yurtlarda kalmaya başladıktan sonra genellikle rekreasyon etkinliklere katılımın azaldığı, öğrencilere yeterli rekreatif ortamların sunulmadığı, personelin boş zamanlar ve rekreasyon konusunda bilinçsiz- ilgisiz kaldığı ve tesislerin yetersiz olduğu bulunmuştur.

Kısaca özetleyecek olursak araştırmalar bize; öğrenci yurtlarındaki mekan kullanılabilirliğinin geliştirilmesi gerektiğini, öğrencilerin manevi gereksinimleri olduğunu, kalabalık odaların arkadaşlık ilişkileri üzerinde olumsuz etkileri yarattığını; öğrencilerin yurt hizmet kalitesine ilişkin algılarının örgütsel kültürü oluşturan davranış tarzları ve kurallardan etkilendiğini, yurt personelinin iyi bir eğitim aldığı takdirde bunu örgütsel davranışlarına yansıtılabildiğini, işletme olarak ele alındığında bu yurtların iyi hizmet vermesinde liyakate dayalı yönetimin ve etkili iletişimin fark yaratabildiğini, yurt yaşamından duyulan memnuniyet üzerinde fiziksel koşullar kadar yönetim anlayışının da belirleyici olduğunu, memnuniyetin artmasının öğrencilerin okul başarıları, kişisel gelişimleri ve sorun çözme kapasiteleri üzerinde de olumlu etkiler yarattığını ortaya koymaktadır. O halde ve mevcut koşullar içerisinde yurtları yoksulluğun mekânsal izdişümü olmaktan uzaklaştıracak hangi politikaların nasıl geliştirilmesi gerektiği sorusunun cevaplandırılmasına ihtiyaç vardır. Daha yalın bir ifadeyle: Nasıl bir yurt yaşamı?

5. Nasıl Bir Yurt Yaşamı?

Üniversite öğrencisinin barınma hakkını nasıl kullandığı, kullanıp kullanamadığı gençlik refahı açısından kritik önem taşır. Nasıl bir yurt yaşamı sorusunu cevaplarken öğrencilerin sosyoekonomik koşullarından bağımsız olarak barınma hakkını koruması, kullanması, temel gereksinimlerini karşılaması, finansal kısıtlar nedeniyle özerkliğinden ve kişilik haklarından ödün vermek durumunda kalmaması asgari gereklilikler kabul edilmelidir. Ayrıca her gencin deneyimler yoluyla entelektüel gelişimini sürdürmesi, iyi olma halini doğrudan destekleyen bir yurt eko-sistemi içinde yer alması, istediğinde yalnız kalabilmesi, akademik çalışmalarının ve ortak bir topluluk olma duygusunun teşvik edildiği bir yurt ortamında sosyalleşebilmesi de öğrencilik yaşamının parçaları olarak görülmelidir. Gençlerin sağlıklı etkileşimler kurabildiği demokratik atmosfere sahip bir yurt yaşamı sürdürebilmesi, yükseköğretimle amaçlanan kamu yararının birey, grup ve toplum düzeyinde gerçekleşmesini de mümkün kılan bileşendir. Yurt ücretini ya da ev kirasını ödeme gücündeki kısıtın barınmayı araçsallaştıran yapılar tarafından ‘cemaat’ yaratma misyonuyla kullanılmasının önüne geçilmesi, demokratik toplum yapısının da temelidir. Yurtları bir tür tebaalaştırma merkezine dönüştüren ve bu amaçla finanse eden kişi ve kuruluşlarla mücadele, nasıl bir yurt yaşamı sorusunun ilk cevabını oluşturmaktadır.

Esas olan hangi etnik kökene, dini inanca, mezhebe, siyasi ya da felsefi görüşe mensup olursa olsun her genci yetişkinliğe ve profesyonel yaşama hazırlandığı yurt yıllarında kalıcı kazanımlar elde edebileceği kaynaklarla

bir araya getirmektir ki bu, genç bireylerin kişisel farkındalığa, bilgi ve uygulama becerileri içeren yeterliliklere sahip olmasının da etkili bir yoludur. Yurtlardaki öğrencileri ortak ilgi alanları doğrultusunda ‘yaşayan öğrenen topluluk’ (*living learning community*), ‘tematik topluluk’ (*thematic community*), ‘ortak ilgi topluluğu’ (*shared interest community*) gibi adlarla bir araya getiren programlar, yurt yaşamında kalıcı kazanımlar sağlamak için başvurulan yöntemlerden bazılarıdır (Blimming, 2015). Yurtlardaki akran ortamının yapılandırılmasında sıralanan programlar aracılığıyla sadece öğrencileri değil; yurt personelinin de yeterliliklerini geliştirmeye yönelten modellerin geliştirilebileceği ifade edilmektedir (Blimming, 2015). Bu nedenle nasıl bir yurt yaşamı sorusunu cevaplarken dikkate alınması gereken bir diğer konu; yurtları ortak ilgi alanları odağında öğrencilerin bir araya geldiği ve çeşitli alanlarda ortak projeler geliştirebildikleri yenilikçi (inovatif) merkezler haline getirebilmektir. Bu yaklaşım, profesyonel yaşamlarında iş bağlantılarını geliştirmeleri ve işbirliğini deneyimlemeleri için gençlere güçlü bir zemin sunarak yurtları daha işlevsel kılabilir.

Nasıl bir yurt yaşamı sorusunu gençlik refahını esas alan, iyi olma halini destekleyen ve kendilerini gerçekleştirmelerine alan açan birçok başlıkta yanıtlamak mümkün. Bu yanıtların bir anlam ifade etmesi için hiç kuşkusuz halihazırda yurtları çevreleyen gerçekliğin ne olduğu ve gencin üstün yararı için değişimin nereden başlaması hususlarına bakılması gerekmektedir. Türkiye’de yurt sosyal hizmeti açısından öne çıkan sorunlar özelinde değişimin başlaması gereken yerler arasında iki konunun öncelik arz ettiği görülmektedir: insana yakışır yurtlar ve demokratik barınma hakkı.

5.1. İnsana Yakışır Yurtlarda Yaşamak

Yurtların fiziksel özelliklerinin, yemek hizmetlerinin, erişim kapasitesinin, sosyal, kültürel ve sportif faaliyetlerinin gençlerin çeşitlenen gereksinimlerini karşılayacak kapsayıcılığa ve yeterliliğe sahip olması insana yakışır yurtların başlangıç noktası kabul edilebilir. Yurtların etkili şekilde denetlenerek sağlık, güvenlik, temizlik yönünden her türlü riskten arındırılması ve önleyici tedbirlerin alınması da bu noktanın dışında değildir. Ancak kavramla amaçlanan temel yaklaşım yurt çatısı altındaki herkesin insan onur ve haysiyetine saygılı, özerkliğinin, mahremiyetinin ve kişisel haklarının korunduğu, sosyal diyalog ortamının hâkim olduğu, anlayış, hoşgörü ve saygının içselleştirildiği bir yurt yaşamıdır.

Özetle barınma insan için ve insana yakışır koşullarda gerçekleşmelidir. Barınma hakkı servet, ırk, dil, din, mezhep, cinsiyet vb. nedenlerle hiç kimsenin başkalarına ayrımcı muamelede bulunmadığı, eşitlik ilkesinin esas

alındığı hür ve demokratik bir ortamda; farklı kimliklere sahip öğrencilerin birlikte yaşayabildiği koşullarda insana yakışır bir hal alabilir. Kuşkusuz bu koşullar yükseköğretimin ve yurt yaşamının kamusal bir hak anlayışı temelinde genişleyen bir bütünlük arz eder. Bu bütünlüğün kurulmasında bir milyondan fazla öğrencinin kaldığı yurtları insana yakışır kılma düzeyi, toplumsal gelişimin bir ölçütü kabul edilebilir. Farklılıklara saygılı, eleştirel düşünen, sorgulayan, hoşgörülü ve adalet duygusuna sahip bireylerin topluma kazandırılması noktasında yurtlar bu bağlamda teorik bilgiyi deneyimle tamamlayan yaşam atölyeleri olarak da görülebilir. İnsana yakışır yurt anlayışının inşasında gencin üstün yararının gözetilmesi ve bu amaçla eğitimde eşitsizliğe maruz kalan gruplardan başlayarak yurtları barınma hakkını erişilebilir kılan adreslere dönüştürmek hedeflenmelidir.

5.2. Barınma Hakkını Demokratik Koşullarda Kullanmak

Öğrencilerin kendilerini güvende hissettikleri, desteklendikleri ve kabul gördükleri bir ortamda barınma haklarını kullanabilmesi hayati önem taşımaktadır. Son dönemde yurtlarda yaşanan intihar vakaları, düşünce ve ifade özgürlüğünü kullanan öğrencilerin hukuksuz şekilde devlet yurtlarından atılması, tarikat ve cemaat yurtlarının daha ekonomik/erişilebilir bir seçenek kılınması gibi tartışmaların kamuoyu gündemine taşınması, öğrencilerin barınma haklarını demokratik koşullarda kullanma olanaklarının sınırlarına işaret eden gelişmeler olarak dikkat çekmektedir.

Barınma hakkının bireysel, sosyal, ekonomik ve akademik gelişimi destekleyecek şekilde kullanımında öğrenci yurtları eğitim hakkına etkin erişimin temel bir bileşenidir. İnsan yaşamı açısından kritik bir dönemeç oluşturan üniversite yıllarında gençlerin refahını, akademik başarısını ve sosyal işlevselliği destekleyecek mekanizmaları yetersiz ya da işlevsiz yurtlar, eğitim hakkını da baskılayan sonuçlar doğurmaktadır. Eğitim hakkının özünü karşılayan bir yurt insana yakışır olmalı, profesyonel bir yaklaşımla örgütlenmeli ve demokratik ekosistemi önceleyen süreçler içermelidir. Bu bağlamda öğrenciler ve yurt personeli başta olmak üzere tüm paydaşlarla kurulan ilişkilerde ve örgütsel işleyişte gençlerin kişisel gelişimini, fiziksel ve duygusal güvenliğiyle sosyal yaşama katılımını destekleyen uygulamalarla fark yaratılabilir. Birey olarak yurt yaşamında sağlıklı, güven verici, özenli ilişkiler kurabilmek ve bu ilişkilerin teşvik edildiği bir yurt kültürünü paylaşmak öğrenci, ailesi ve sosyal çevresinden başlayarak toplumsal yaşama da yansıyan etkiler barındıran bir süreçtir. Bu nedenle Avrupa Konseyi öğrencilerin demokrasi kültürüne etkili şekilde katılmaları ve kültürel çeşitlilik gösteren toplumlarda diğer bireylerle barış içinde yaşamaları için asgari yetkinliklere ilişkin bir model geliştirerek tanımlayıcılar sıralamıştır

(Council of Europe, 2016). Modelde kısaca “değerler, tutumlar, beceriler, bilgi ve eleştirel anlayış” başlıkları altında toplanan yetkinlikler esasen öğrencilerin barınma hakkını demokratik koşullarda kullanımını destekleyici bileşenler olarak da kabul edilebilir.

Demokratik bir yurt kültürü öğrenciler için olduğu gibi toplum için de kritik faydalar sağlar. Sadece belirli bir inanç, misyona ya da ideoloji eksenine öğrencileri sıkıştıran; onları buyurgan bir iletişimin söz dinleyen tarafı kılarak edilgenleştiren, davranış ya da dil örüntüleri dayatarak kendileri olmalarına alan tanımayan antidemokratik yurt kültürü içinde barınmaya çalışan gençlerin kendi benliklerini özgürce inşa edecekleri özerklik alanları tehdit altındadır. Edilgen bir ilişkinin ekonomi politikasında kuşkusuz öğrencisini okutmak ve ihtiyaçlarını karşılamak için yeterli geliri olmayan ailelerin sosyoekonomik koşulları belirleyici olmakta ve bu koşullar öğrencinin özerkliği pahasına barınabilmesi için söz konusu inanç, misyon ya da ideoloji ekseninde bir yaşam formu yaratmaktadır.

Yurt sosyal hizmetinin boşluğunda gençler maruz kaldıkları çeşitli riskler karşısında savunmasız, antidemokratik talep ve uygulamalara karşı kırılgan ve güç koşullarda da olsa barınmaya devam edebilmek için ihmal ve istismara karşı sessiz kalabilmektedir. Sosyal hizmet uzmanı ve psikolog istihdamı yerine yurtlarda geçici görevlendirme ile Diyanet İşleri Başkanlığı’na bağlı manevi danışmanlar görev yapmaktadır.¹³ Bu danışmanlar; *“hayatlarında önem verdiği unsurları fark edebilmeleri, kendi anlam kaynaklarını keşfedebilmeleri, inanç dünyalarının hayatlarına etkilerini bilmeleri ve dini inançlarını doğru kaynaklardan öğrenmeleri”* için gençlere rehberlik etmekle sorumlu tutulmaktadır.¹⁴ Kapasitesi bin öğrenci altında olan yurtlarda bir manevi danışman, öğrenci sayısı binden fazla olan yurtlarda en fazla iki manevi danışman görevlendirilmektedir.¹⁵ Buna karşın gençlerin güven duyma, kabul edilme, kimliğini inşa etme, aidiyet ve bağ kurma arayışının güçlü olduğu yaşam evresinde gereksinimlerini ve özerkliklerini disiplinler arası bir yaklaşımla gözetin; empati, iş birliği ve uzlaşma gibi iletişim becerilerini destekleyen bir yurt sosyal hizmeti politikasının eksikliği gözlemlenmektedir.

13 Manevi danışman olarak görev almak isteyen Diyanet İşleri Başkanlığı personeli için aranan asgari yeterlilik şartı “dini yüksekokul mezunu veya farklı alanda örgün lisans mezunu olmalarıdır”. Ayrıntılı bilgi için bakınız: DİB Din Hizmetleri Genel Müdürlüğü “*Manevi Danışman Görevlendirmeleri Usul ve Esasları Talimatı*”, Md. 8.

14 Gençlik ve Spor Bakanlığı. Faaliyet Raporu, 2023, s. 226-227. Raporda kaç gencin danışmanlık hizmeti aldığı ya da rehberlik hizmetlerinin somut çıktılarının neler olduğuna dair bir istatistiğe yer verilmemiştir.

15 *Manevi Danışman Görevlendirmeleri Usul ve Esasları Talimatı*, Madde 18.

6. Yurtlarda Sosyal Hizmeti Kurumsallaştırmak

Gençlik ve Spor Bakanlığı Eğitim Araştırma ve Koordinasyon Genel Müdürlüğü Görev ve Sorumluluk Yönergesindeki yükümlülükler arasında sosyal hizmetleri kurumsal bir yaklaşımla tanımlayan bir düzenleme yer almamaktadır (EAKGM, 2024). Anılan Yönergede “Uzmanlık Çalışma Komisyonlarının Kuruluş, Görev ve Çalışma Usul ve Esaslarına İlişkin Yönergesine” ilişkin iş ve işlemleri koordine etme görevi tanımlanmıştır (Md. 8/h bendi). Bu komisyonlar arasında ise (a) gençliğin kişisel gelişimi ve bütünsel iyi oluş, (b) gençliğin sosyal gelişimi, (c) gençlik katılımı ve (d) dezavantajlı gençler ve sosyal içerme komisyonları yer almaktadır. Yine Bakanlık merkez ve taşra teşkilatında “Gençlik ve Spor Uzmanı”, “Gençlik Çalışanı” “Sosyal Çalışmacı” vb. unvanlarla sosyal hizmet bölümü mezunlarının da başvurabileceği kadrolu ve sözleşmeli personel alımlarına gidilmektedir. Ancak tüm yurtları kapsayan, usul ve esasların tanımlı olduğu bir kurumsal sosyal hizmet uygulamasının izlenmediği görülmektedir.

Barınma hakkının insana yakışır ve demokratik koşullarda kullanılması için yurtlarda sosyal hizmetlerin örgütlenmesine ve sosyal hizmet uzmanlarının varlığına gereksinim bulunmaktadır. Yurtlarda sosyal hizmetin hangi ilkeler temelinde, nasıl bir yetkinlik çerçevesinde ele alınarak kurumsallaşması gerektiği sorusuna esasen öğrencilerin okullarına yatılı olarak devam ettiği tüm eğitim süreci temelinde yaklaşmakta yarar bulunmaktadır. Çalışmada yükseköğretim yönü ile konu incelenmekte ise de yurtlarda sosyal hizmet odağında atılması gereken adımların bir bütün olarak planlanması amaçlanmalıdır. Bu noktada kapsamlı araştırmalara ihtiyaç vardır.

Genel olarak değerlendirildiğinde ise yurtlarda barınma hakkının standartlarının çok yönlü olarak iyileştirilmesine, yurt sosyal hizmeti uygulamalarının geliştirilmesine, gençlerin iyi olma hallerini destekleyen mesleki müdahalelerin yurt yönetimi anlayışı içinde yapılandırılmasına alan açılmalıdır. Bu amaçla yurt sosyal hizmetinin (a) iletişim ve iş birliği, (b) yurt yaşamı ve etkileşim, (iii) kimlik ve aidiyet, (iv) sorumluluk ve (v) karar alma sürecine katılım gibi başlıklar çerçevesinde ele alınması önerilmektedir. Elbette bu başlıklar yurdun ve öğrencilerin profiline, yurt kapasitesine ve işlevine göre kapsamı genişleyen/çeşitlenen bir bağlamda tartışılabilir.

Yurtlar sorumluluk sahibi, farkındalığı yüksek ve demokratik değerlere sahip bireylerin yetişmesi için bir yaşayarak öğrenme alanı olduğu gibi; birey, grup ya da topluluk düzeyinde karşılaşılan sorunlarla baş etmede ve sorunların çözümünde sosyal hizmetlere farklı boyutlarda gereksinim duyan öğrencilerin yaşam alanıdır. Eşzamanlı olarak yurt personelinin de işyeridir. Her iki grubun kendi aralarında ve birbirleriyle ilişkilerinde olduğu gibi

sosyal çevreleri içinde de güçlendirilip haklarının savunulmasını ve kaynaklara erişimlerinin desteklenmesini gerekli kılan sorunlarla karşılaşabilmektedir. Bu nedenle çatısı altındaki herkesi ve sosyal çevrelerini de kapsayıcı bir yaklaşımla sosyal hizmetlerin yurtlarda kurumsallaştırılması gerekmektedir. Yurt yaşamında sosyoekonomik gereksinimlerin profesyonel bir yaklaşımla karşılanmasında, yükseköğrenim sürecini destekleyici müdahalelerde ve psikososyal destek mekanizmalarının işlerliğinin sağlanmasında sosyal hizmet dikkate değer bir fark yaratabilir. Bugünden daha ileri bir yaklaşımla çatışma ve kriz yönetiminin, bireysel ve sosyal beceri kazanımının, çözüm odaklı ve işbirliğine dayalı ilişkilerin kurumsal sosyal hizmetlerle desteklenmesinde, gençlerin üstün yararının gözetimi açısından fayda bulunmaktadır.

7. Değerlendirme ve Sonuç

Kültürel çeşitliliğe değer veren, çoğulcu bakış açısının hâkim olduğu, gençlerin takdir edilip saygı gördüğü, gereksinimlerinin karşılandığı yurtların sayısını arttırarak yurttaşlık kültürünü ileri taşımak zorundayız. Hakları ve özgürlükleri ihlal edilegelmiş, varlığı ve gereksinimleri ya yok sayılmış ya da alım gücüne indirgenmiş gençleriyle hiçbir toplumun özgürleşemeyeceğini ve kalkınamayacağını biliyoruz. Yurtlarda intihar eden ve bu intihara tanıklık eden her genç ile sadece yaşamlar değil, geleceğe dair umutlar da kayboluyor. Oysa gençler yurtlar ve yurtlarda yaşananlar konusunda güçlü bir sosyal devlet inisiyatifine ihtiyaç duyuyor. İnsan onuruna ve haklarına değer veren, her insanın saygı gösterilmeyi hak ettiği düşüncesinde birleşen gençler olmadan özgürlüğün, eşitliğin, adaletin ve hakların yaşandığı bir toplumdan bahsedilemeyeceği gibi yüksek öğretimin bu yöndeki hedefleri de hayata geçirilemez.

Yurtlarda işlevselliğin sağlanması; gençlik refahı, genç odaklı sosyal politika, sosyal hizmet yönetimi, yurt mekanlarını kullanılabilirliği ile yurt yönetimlerinin idari-mali özerkliği gibi pek çok alt başlığı ilgilendirmektedir. Özel işletme olması; vakıf, dernek ya da sendika gibi bir özel hukuk tüzel kişiliğine bağlı faaliyet göstermesi; devlet ya da belediye gibi kamu tüzel kişiliğine sahip kurumlarca işletilmesi temelinde yurtları birbirinden ayıran farklılıklar bulunmaktadır. Dünyadaki eğilime paralel olarak yurtla kurulan mali ilişki müşteri-işletme eksenine kaydıkça, konaklama hizmetleriyle öne çıkan özel yurtlar öğrenciler için daha esnek giriş-çıkış saatleri, öğün seçenekleri, oda ve güvenlik standartlarıyla daha cazip bir seçenek olabilmektedir. Büyük metropollerde ise yurdun merkezi bir konumda bulunması ve ulaşım avantajları kuşkusuz hem okul hem sosyal yaşamını destekleyici kolaylıklar sunabilmektedir. Genel olarak daha sınırlı olanaklara sahip devlet yurtlarında kalan öğrenciler için ise eğitimden ulaşım,

beslenmeden barınmaya pek çok konu yüksek öğretimlerinin yanı sıra baş etmeleri beklenen sorunları oluşturabilmektedir. Bu nedenle öğrenci yurdu politikasını yapısal sorunları göz ardı etmeden ve gençleri çevreleyen koşulları bütüncül bir yaklaşımla değerlendirmek önem taşımaktadır.

Sosyal hizmet uzmanının yurt ortamında farklı görüşlere, tutumlara ve davranışlara sahip gençlerle çalışırken yönetimle öğrenciler arasında etkili bir denge ve denetleme mekanizması işlevi görebilir. Mesleğin profesyonel bir şekilde icra edilebilmesi için yurt sosyal hizmetine ilişkin uygulama standartları, mesleki özerklik ve iş güvencesi gibi hususların mevzuatla düzenlenmesi düşünülebilir. Yurtlardaki mevcut sosyal hizmet uzmanları açısından ise gençler odağında iyileştirilmesi gereken öncelikli alanlar tespit edilerek stratejik planlamaya gidilmesi öngörülebilir. Deneyimli sosyal hizmet uzmanlarının iş birlikleri ile eşgüdüm içinde olmalarını destekleyen çalışmalar aracılığıyla ulusal ölçekte kurumsal yurt sosyal hizmetlerine yönelik uygulama standartları belirlenmesine öncülük edilebilir. Bu standartlar kapsamında; bütüncül bir sosyal hizmet uygulama modelinin temel ilkeleri, demokratik barınma hakkının tanımlayıcıları, insan yakışır yurtların ve mesleki müdahale sürecinin asgari gereklilikleri belirlenebilir. Yurtların kapasiteleri, yurttaki yaşanan vakaların niteliği ve niceliği gibi belirli tanımlayıcılar ve göstergelerle güncellenecek bilgiler doğrultusunda gençlerin hakları odağında bir yurt yaşamı için güçlü bir kamuoyu gündemi oluşturulabilir. Her öğrencinin güvenli, yeterli mekân kullanım özelliklerine ve sosyal donatılara sahip, doğayla uyumlu, sosyal-kültürel ve sportif faaliyetlere katılımı esas alan, demokratik bir iklime sahip insan yakışır yurtlara erişimi için daha fazla kamu kaynağının gençlere eşit bir şekilde ulaşması ilk adım kabul edilebilir.

Kaynakça

- Ağaç, S., Çivitçi, Ş., & Dengin, S. (2015). “Öğrenci Yurtlarında Giysi Bakım ve Muhafaza Durumunun Belirlenmesi ve Yaşanılan Sorunlar”. *Mühendislik Bilimleri ve Tasarım Dergisi*, 3(3), 189-197.
- Arlı, E. (2013). “Barınma Yerinin Üniversite Öğrencilerinin Kişisel ve Sosyal Gelişim ve Akademik Başarı Üzerindeki Etkilerinin Odak Grup Görüşmesi ile İncelenmesi”. *Yükseköğretim ve Bilim Dergisi* (2), 173-178.
- Barınamıyoruz Hareketi (2023). *Gençlik ve Spor Bakanlığı Barınma Raporu*. https://drive.google.com/file/d/1FhSp_pVSxxJKucZ92e0Qi68gRDKfOJc/view.
- Bauman, Z. (2019). *Akışkan Modernite*. 4. Baskı. Can Yayınları, İstanbul.
- Blimling, G. S. (2015). “*Student learning in collage residence halls: what Works, what doesn't, and why*”. Online resource. Jossey-Bass Published.
- Bonard. (2024). “*Student Housing Annual Report, 2023*”. Purpose-Built Student Accommodation Annual Report. <https://www.bonard.com/insights/student-housing-annual-report-2023>.
- Bonard. (2025). “*Student Housing Annual Report, 2024*”. PBSA Report 2025. <https://www.bonard.com/insights/student-housing-annual-report-2024>.
- Council of Europe. (2016). “*Reference Framework of Competences for Democratic Culture*”. <https://www.coe.int/en/web/reference-framework-of-competences-for-democratic-culture>.
- Demirbilek, M. (2005). “Yurtlarda Kalan Öğrencilerin Arkadaşlık İlişkileri, Arkadaşlık İlişkileriyle Bağlantılı Sorunları ve Çözümüne Yönelik Bir Model Denemesi”. Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Doktora Tezi, Ankara. (Aynı adlı makale yayını: *Ankara Sağlık Bilimleri Dergisi*, 2012-1(3), 1-24.)
- EAKGM (2024). Eğitim Araştırma ve Koordinasyon Genel Müdürlüğü Görev ve Sorumluluk Yönergesi. <https://eakgm.gsb.gov.tr/Sayfalar/3295/3179/mevzuat.aspx>.
- EHEA (2025). European Higher Education Area. <https://ehca.info/page-ministerial-conference-prague-2001>; <https://ehca.info/page-ministerial-conference-london-2007>.
- Eşidir, Y. (2017). “*Yükseköğretimde barınma politikalarının değerlendirilmesi ve Türkiye için öneriler*”. Yayınlanmamış Uzmanlık Tezi. Kalkınma Bakanlığı Sosyal Sektörler ve Koordinasyon Genel Müdürlüğü, Ankara.
- Eurostudent VII (2021). “*Social and Economic Conditions of Student Life in Europe*”. Synopsis of Indicators 2018-2021. <https://www.eurostudent.eu/publications>.

- Eurostudent VIII (2024). “*Social and Economic Conditions of Student Life in Europe*”. Synopsis of Indicators 2021-2024. <https://www.eurostudent.eu/publications>.
- GSB (2023). Yükseköğrenim Kredi ve Yurtlar Kurumu Stratejik Planı 2018-2022. Ankara.
- GSB. (2024). Gençlik ve Spor Bakanlığı. Faaliyet Raporu, 2025. <https://sgb.gsb.gov.tr/Sayfalar/3765/3396/faaliyet-raporlari.aspx>
- Gülbahar, S. (2025). Türkiye’deki Yükseköğrenim Öğrenci Yurtlarında Kullanıcı Deneyiminin Kullanılabilirlik Bağlamında Analizi. Hacettepe Üniversitesi. Güzel Sanatlar Enstitüsü Doktora Tezi, Ankara.
- Güllü, K. & Kuşderci, S. (2011). “Yükseköğrenim Kredi ve Yurtlar Kurumunun Verdiği Hizmetlerin Üniversite Öğrencileri Tarafından Algılanması: Sivas Yurtkur Örneği”. *Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*. 30 (1). 185-209.
- İbili, E. & Uyanık, H. (2018). “Öğrencilerin Yurt Memnuniyet Düzeyleri ile Kişisel Gelişim Yönelimleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi”. *Yükseköğretim Dergisi*, 8(3), 293- 300.
- Karasoy, H. A. (2007). “*Örgüt Kültürünün Algılanan Hizmet Kalitesine Etkisi Kamu ve Özel Öğrenci Yurtlarında Karşılaştırmalı Bir Araştırma*”. Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Doktora Tezi, Ankara.
- Kökalan, Ö., & Korkmaz, C. (2019). “Devlet ve Özel/Vakıf Öğrenci Yurtlarının Hizmet Kalitesinin Ölçülmesi: Türk ve Yabancı Öğrenciler Açısından Karşılaştırma”. *Yükseköğretim Dergisi*, 9(3), 263–278.
- Lazzarato, M. (2009). Neoliberalism in Action: Inequality, Insecurity and the Reconstitution of the Social. *Theory, Culture & Society*, 26(6), 109-133.
- Maden, C. (2025). Değer Odaklı Manevi Güçlenme ve Bakım Programı: GSB Yurtları Uygulaması. Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Doktora Tezi, Ankara.
- Met, Ö., & Özdemir, İ. (2016). “Göz ardı Edilen Bir İşletme Türü Olarak Üniversite Öğrenci Yurtlarının Profili”. *Uluslararası Alanya İşletme Fakültesi Dergisi*, 8(1).
- MEB. (2023). Milli Eğitim İstatistikleri, 2022/23. Resmi İstatistik Programı Yayını. Basılı Nüsha. Millî Eğitim Bakanlığı, Ankara.
- MEB. (2025). Millî Eğitim İstatistikleri, Örgün Eğitim 2024/25. 30 Eylül 2025. <https://sgb.meb.gov.tr/www/resmi-istatistikler/icerik/64>.
- Müftüoğlu, M., & Müftüoğlu, G. İ. (2019). “Yükseköğrenim Kız Öğrenci Yurtlarının Hizmet Kalitesinin Ölçümü ve Algılanan Hizmet Kalitesi: Uşak İli Örneği”. *İzmir Kâtip Çelebi Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 2(1), 96-105.

- OECD. (2024). Education at Glance 2024. https://www.oecd.org/en/publications/education-at-a-glance-2024_c00cad36-en.html
- Ojamäe, L., & Paadam, K. (2024). Student Housing Choices and Aspirations: Private Renting or Ownership? The Case of Tallinn in Post-socialist Estonia. *Studies of Transition States and Societies*, 16, 71-85.
- ÖSYM (2025). Yükseköğretim Kurumları Sınavı Yerleştirme Sonuçlarına İlişkin Sayısal Veriler. <https://www.osym.gov.tr/yazdir?85F646588BCEA7D15FDB3323F2BB2FB3>.
- Savaş, N. (2023). “Öğrenci Yurdu İşletmelerinde Çalışan Yiyecek ve İçecek (Mutfak) Personeline Verilen Gıda Hijyeni Eğitiminin, Personelin Gıda Hijyeni Bilgi, Tutum ve Davranış Düzeyi Üzerine Etkisinin İncelenmesi: Aydın İli Örneği”. Aydın Adnan Menderes Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Doktora Tezi, Aydın.
- Tekin, M., Yıldız M., Akyüz, M. & Uğur, O. (2007). “Karaman Yüksek Öğrenim Kredi ve Yurtlar Kurumunda Kalan Üniversite Öğrencilerinin Rekreatif Etkinliklere Katılım ve Beklentilerinin İncelenmesi”. *Erzincan Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 9 (1), 121- 135.
- Toprakçı, E. & Özerten, K.N. (2020). “Özel Öğrenci Yurtları Denetim Rehberinin Yasal Belgeler ve Alan Yazın Temelinde İncelenmesi”. *E-Uluslararası Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 11 (3), 199-216.
- Tunç, A. (1992). “Üniversite Yurtları ile Vakıf, Dernek ve Özel Yükseköğrenim Yurtlarının Yapısal Sorunları”. Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Doktora Tezi, Ankara.
- TÜİK (2023). *İstatistiklerle Gençlik 2022*. Türkiye İstatistik Kurumu Haber Bülteni, <https://data.tuik.gov.tr/Bulten/Index?p=İstatistiklerle-Genclik-2022-49670>.
- TÜİK (2025). Hanehalkı Tüketim Harcaması, 2024. <https://data.tuik.gov.tr/Bulten/Index?p=Hanehalki-Tuketim-Harcamasi-2024-53957>.
- Yemişçioglu, Ş. ve Şimşek, Z. (2023). “L Tipi Matris Yöntemi ile Bir Öğrenci Yurdunun Yangın Riski Açısından Değerlendirilmesi”. *DÜFED*, 12 (2), 251–267.
- Yıldırım, T. (2016). “Farklı Standartta Yurtlarda Barınan Öğrencilerinin Akademik Başarılarının Karşılaştırılması”. *Ondokuz Mayıs University Journal of Education Faculty*, 35(1), 31-44.
- YÖKAK (2023). *Yükseköğretim Kalite Kurulu Gösterge Değerleri Raporu*, <https://yokak.gov.tr/raporlar/IndicatorValuesRapor>.
- YÖK (2025). Yükseköğretim Bilgi Yönetim Sistemi (2024). *Tüm Üniversiteler Hakkında Bilgiler*. <https://istatistik.yok.gov.tr/>.
- Yüksel M, Şenol A, Buran T (2021). “Üniversitelerin Kadın Yurtlarında Yaşanan Başlıca Problemler ve Ruh Sağlığı ile İlişkisi”. *Yükseköğretim Dergisi*, 11(2), 401- 409.

